

СТ А Н О В И Щ Е

Изготвил становището: доц. д-р Огнян Цвятков Марков, СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, катедра „Обща теория на икономиката“, професионално направление: 3.8. „Икономика, научна специалност: „Политическа икономия“, **член на научно жури** съгласно Заповед № 1132/21.12.2020 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ за откриване на процедура по публична защита на дисертационен труд

Автор на дисертационния труд: Борислав Бойчев Боев, редовен докторант към катедра „Индустириален бизнес и предприемачество“, **D010418191**

Тема на дисертационния труд: „Ядрената енергетика като елемент на електроенергийния микс на Република България – проблеми и възможности”

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд е разработен в общ обем от 243 стандартни страници и се състои от увод, изложение в три глави, заключение и списък на използваната и цитирана литература – общо 102 източника. Приложенията са 4 на брой в обем от 32 страници.

Представеният дисертационен труд изследва актуална за съвременните реалности научна проблематика, свързана с ядрената енергетика на България, което е и обекта на изследването. **Предмет** на дисертацията е въздействието на ядрената енергетика върху българската електроенергийна система (ЕЕС), нейните технико-икономически особености, взаимодействието с факторите на микро и макросредата, както и възникващите предизвикателства пред развитието на сектора в контекста на националните и европейските енергийни политики.

Основната **цел** на дисертационния труд е, чрез задълбочено проучване и анализ на теоретичните технико-икономически аспекти на ядрената енергетика и поведението на сектора в рамките на електроенергийната, а оттам и на икономическата система да се дефинира значението му за електроенергийната сигурност на страната и да се изведат новите възможности предвид предстоящия преход към нискоемисионна енергетика. Авторът защитава **тезата**, че използването и развитието на ядрената енергетика подобрява емисионните характеристики на електроенергийния отрасъл, спомага за

осигуряването на сигурността на доставките като същевременно осигурява енергийната независимост на страната.

В глава първа са представени теоретичните аспекти на ядрената енергетика. Посочено е мястото на ядрената енергетика в световната електроенергийна система. Изяснени са икономическите аспекти на ядрената енергетика – нейните предимства и недостатъци.

Във втора глава се разглежда ядрената енергетика в България. Прави се анализ и оценка на нейната икономическата ефективност. Използва се PESTLE/INPRO анализ на сектора ядрена енергетика в България. Наблята се на взаимосвързката макросреда-ядрена енергетика. Разгледани са ценовите предимства и пазарните позиции на АЕЦ „Козлодуй“ при продажбата на електроенергия.

В трета глава на дисертационния труд акцентът е поставен върху възможностите и решенията пред развитието на ядрената енергетика в България. Разгледани са вариантите за нейното развитие. Направена е оценка на възможностите за развитие на ядрената енергетика в бъдещия електроенергиен микс на страната

В заключението се обобщават резултатите и нерешените проблеми във връзка с ядрената енергетика на България. Направени са необходимите обобщения и изводи, съобразно разглежданата проблематика.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Темата на дисертацията е актуална, формулирана правилно и представлява интерес както за науката, така и за стопанската практика. Енергетиката и в частност ядрената енергетика е ключов сектор в съвременното национално стопанство, а енергийната ефективност и оттам растежът на икономиката са сред най-сериозните предизвикателства пред човечеството.

Структурата на дисертационния труд е балансирана и логически последователна. Използвани са разнообразни изследователски методи и подходи. Ясно са дефинирани обекта и предмета на изследването. Изследователска теза, целта и задачите респондират пряко с изследването и намират своята проверка в получените резултати. Въведените ограничения са добре обосновани и позволяват извършването на задълбочено научно изследване.

Внимателният прочит на разработката показва, че авторът познава много добре проблемната област. Проучено е достатъчно количество специализирана литература (научни монографии, студии и статии, програмни документи, ръководства и др.) Използвана е съвременна методология и иновационни методи. Всичко това е

позволило на докторанта да направи интересни и полезни изводи, оценки, препоръки и обобщения.

Обемът на дисертационния труд (243 страници) съответства на изискванията и кореспондира със заявените параметри на научното изследване. В изложението е вплетен подходящ илюстративен материал – 34 таблици и 54 фигури. Налице е равновесие между текстовата и илюстративната част, което подпомага изграждането на цялостна визия относно изследваната проблематика.

Изложението на дисертационния труд се построява посредством използване от докторанта на подходящи езикови средства на научния стил. По този начин точно, ясно и логично се описват и обясняват понятията, процесите и закономерностите, проявяващи се в сферата на изведения научен проблем. Постигат се необходимата последователност и аналитичност на изложението. Не се забелязват повторения, логически противоречия и несъразмерност на частите. Статистическата обработка на емпиричните данни е извършена според методологията на изследването. Авторът е спазил правилата на научната етика – оригиналност на научния продукт, коректно цитиране и позоваване, истинност на предоставената информация.

Авторефератът в обем от 56 стр. пълно и точно отразява съдържанието на дисертацията и постигнатите изследователски резултати. В него са посочени и направените публикации по тематиката на дисертацията. Основните моменти от дисертацията намират своята публичност в публикуваните 1 глава от колективна монография, 2 статии и 2 доклада единият от които в съавторство. Докладвани са на научни форуми с международно участие, което е атестат за известност в научните среди. Представена е и декларация за оригиналност и достоверност.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

В своята цялост поставените изследователска цел и задачи са постигнати. Към основните научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд могат да се отнесат:

1. В резултат на задълбочено проучване на значителен брой литературни източници е анализиран сектора на ядрената енергетика, неговото значение за енергийните пазари във водещите индустриално развити икономики и са изведени общите тенденции за състоянието на сектора.

2. Разработена е методика за анализ, базирана на PESTLE методологията в комбинация с елементи от модела INPRO на МААЕ, като по този начин е представена

взаимовръзката на ядрената енергетика с водещите сектори на националното стопанство.

3. Чрез анализ и оценка на експертни мнения и проведено авторско анкетно проучване са представени обществените нагласи спрямо ядрената енергетика в България, свързани с нивото на приемливост на сектора сред избраната таргет-група, възможностите за неговото развитие посредством изграждането на нови ядрени мощности и значението му за прехода към нискоемисионно електропроизводство.

4. Чрез използването на рисковата матрица от МААЕ е създаден бенчмаркинг модел, който съпоставя двата най-големи проекта за развитие на ядрената енергетика в България – АЕЦ „Белене“ и АЕЦ „Козлодуй“ – 7 и 8 блок.

IV. Въпроси по дисертационния труд

Нямам съществени бележки и въпроси към докторанта. Препоръчвам му с голяма убеденост да изразява и аргументира своите собствени авторски становища. Насоката ми е да продължи да работи по тематиката на дисертационния труд, да ползва създадените нови постановки и методики свързани с развитието на ядрената енергетика и да засили практическата насоченост в бъдещите свои разработки.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Представеният дисертационен труд на докторант Борислав Бойчев Боев на тема „Ядрената енергетика като елемент на електроенергийния микс на Република България – проблеми и възможности“ представлява цялостно и завършено научно изследване на актуална тема за икономическата теория и практика. В своята цялост дисертационният труд отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „доктор“, представени в Закона за развитието на академичния състав в Р България. Това ми дава основания за категорична **положителна оценка** и с пълна убеденост препоръчвам на почитаемото Научно жури да присъди на докторант Борислав Бойчев Боев образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Икономика и управление“ (Индустрия).

26.01.2021 г.

гр. Свищов

Изготвил становището...../.....

(доц. д-р Огнян Марков)